

Ocupacions atípiques i canvi tecnològic

RAÜL

RAMOS

AQR-IREA (Universitat de
 Barcelona)

L'expansió de l'anomenada ocupació atípica (aquella que no és a temps complet o per temps indefinit) no és un fenomen nou, però hi ha una preocupació creixent, ja que sembla que aquestes relacions laborals seran les que s'acabaran imposant en un futur no gaire llunyà.

Segons Eurostat, els treballadors temporals o a temps parcial, les dues formes més comunes de contractació atípica, han passat de representar el 25% dels assalariats de la Unió Europea a mitjans del noranta del segle passat a gairebé el 40% l'any 2018. A Espanya, aquesta proporció és similar, amb un 27% dels treballadors amb contractes temporals i un 15% amb contractes a temps parcial. Aquestes xifres mostren una realitat molt preocupant tenint en compte que la gran majoria d'aquests treballadors es troben en aquesta situació de manera involuntària. Dins d'aquestes noves formes d'ocupació també trobem altres figures com el contracte de zero hores, molt utilitzat al Regne Unit i que sembla que es va estenent a altres països europeus, o els treballadors autònoms dependents, és a dir aquells que treballen en exclusiva (o gairebé) per a una sola empresa client i hi tenen una forta relació de dependència, de manera que amb prou feines tenen control sobre aspectes clau de la seva activitat laboral. Aquesta forma d'ocupació no és nova (a Espanya es va reconèixer legalment el 2007), però l'interès i la preocupació que desperta és creixent. Tot i així, segons Eurofound, l'any 2015 representava únicament un 0,5% de l'ocupació total a Espanya, un percentatge relativament baix en el context europeu, sobretot respecte a Itàlia o a Grècia, on supera el 3%.

Tal com assenyalava Miguel Ángel Malo en el seu article sobre

PEP DUJAKANS

Els treballadors temporals o a temps parcial han passat de representar el 25% dels assalariats de la UE a mitjans dels noranta a gairebé el 40% el 2018

aquest tema publicat a *Papeles de Economía Española* l'any 2018, les conseqüències de l'expansió de l'ocupació atípica sobre els treballadors són clarament negatives, ja que el contracte indefinit a temps complet és l'únic que realment dona cobertura a les diferents prestacions que caracteritzen l'estat del benestar (malaltia, atur, vellesa i discapacitat), però també té un impacte negatiu en l'aspecte macroeconòmic. En concret, l'elevada rotació dels treballadors i la menor formació

que les empreses acostumen a donar a aquests treballadors impacten de manera directa sobre la productivitat i, per tant, sobre el creixement econòmic. A més, l'experiència espanyola posa de manifest la capacitat limitada que acostumen a tenir les reformes laborals per canviar aquestes tendències. Ara bé, si l'ocupació atípica ha anat guanyant importància és perquè facilita una major flexibilitat a les empreses en termes d'organització de la producció, però també a l'hora de relacionar-se amb proveïdors i clients. De fet, el canvi tecnològic en molts sectors, sovint lligat a la utilització de plataformes tecnològiques, està generant que moltes feines s'estiguin fraccionant en microtasques que només s'executen a demanda dels clients. No hem d'oblidar que poder satisfer com a consumidors les nostres demandes, que cada vegada són més exigents i més personalitzades, també té un impacte sobre el món laboral.